
**การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน CO-5STEPS
DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT IN COMPUTATIONAL SCIENCE AND DESIGN SUBJECT OF
MATHAYOMSUKSA 2 STUDENTS AT PATHIU WITTAYA SCHOOL USING CO-5STEPS LEARNING PROCESS**

เอกพัฒน์ ฉิมวารีย์* กิจพากภูมิ คุ่มวิวัฒนา ดวงตา อินทรนาค และ ณรัณ ศรีวิหะ

Eakkapat Chimwaree*, Kijpakpoom Khumwiwattana Duangta Intaranak and Naran Sriwiha

หลักสูตรประกาศนียบัตร สาขาวิชาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยตาปี สุราษฎร์ธานี 84000

Graduate Diploma Program in Teaching Profession, Teaching Profession, Tapee University,
Surat Thani 84000, Thailand

*Corresponding Author: E-mail: Ken0835202815@gmail.com

รับบทความ 1 พฤศจิกายน 2567 แก้ไขบทความ 9 มีนาคม 2568 ตอรับบทความ 20 มีนาคม 2568 เผยแพร่บทความ เมษายน 2569

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ก่อนเรียนและหลังเรียน และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนปะทิววิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 33 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.51) โดยค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.50$) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ 4.50 – 5.00 หมายความว่า มีความเหมาะสมระดับดีมาก

คำสำคัญ: กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความพึงพอใจ, วิทยาการคำนวณและการออกแบบ, การจัดการเรียนรู้

ABSTRACT

This research aimed to 1) compare the learning achievement of Mathayomsuksa 2 students in Computational Science and Design Subject before and after learning through the 5-step collaborative learning (CO-5STEPS) process, and 2) examine the student satisfaction with the developed learning management based on the CO-5STEPS learning process. The sample, obtained through purposive sampling, consisted of 33 Mathayomsuksa students from Class 2/1 of Pathiu Wittaya School in the first semester of the 2024 academic year. The research instruments were 1) lesson plans, 2) a learning achievement test, and 3) a set of questionnaires assessing the student satisfaction with the developed learning management. The statistics used in data analysis included mean, standard deviation, and a *t*-test for Dependent Samples.

The research results concluded that: 1) The students' learning achievement after the intervention was higher than before at the 0.05 level of significance, 2) The students were satisfied with the developed learning management at a high level. ($\bar{x}$ = 4.50, S.D. = 0.51). The average value ($\bar{x}$ = 4.50) fell within the standard range of 4.50 – 5.00, indicating that it was rated at a high level of appropriateness.

Keywords: 5-step Collaborative Learning Process, Learning Achievement, Satisfaction, Computing science and Design, Learning Management

บทนำ

การศึกษาไทยในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญกับการให้ความรู้การใช้คอมพิวเตอร์และวิทยาการคำนวณในด้านต่าง ๆ เนื่องจากเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์การคำนวณมีความก้าวหน้าเป็นอย่างมากที่สุดและเป็นทักษะที่จำเป็นที่ทุกคนต้องศึกษาเรียนรู้ เพื่อมาใช้ในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของการศึกษาซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมากทั้งในอนาคตและปัจจุบัน บุคลากรของชาติทุกคนควรต้องมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการใช้งานคอมพิวเตอร์ ทักษะการคำนวณเพื่อรองรับความก้าวหน้าของโลกที่กำลังจะมาถึง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) วิทยาการคำนวณ (Computing Science) เป็นวิชาที่มุ่งเน้นการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถคิดเชิงคำนวณ (Computational Thinking) มีพื้นฐานความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) และความรู้เท่าทันสื่อ ข่าวสาร (Media and Information Literacy) ซึ่งการเรียนวิชาวิทยาการคำนวณ จะไม่จำกัดอยู่เพียงแค่การคิดให้เหมือนคอมพิวเตอร์และการคิดในศาสตร์ของนักวิทยาการคอมพิวเตอร์เท่านั้น แต่จะเป็นกระบวนการความคิดเชิงวิเคราะห์ เพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาของมนุษย์ โดยเป็นการสั่งให้คอมพิวเตอร์ทำงานและช่วยแก้ไขปัญหามาที่เราร้องขอได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธนพล ทิพย์สภาพกุล และ ภานุวัฒน์ ศรีไชยเลิศ, 2565) ดังนั้น ต้องมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ศึกษาในส่วน of หลักการทำงานของคอมพิวเตอร์ องค์ประกอบของคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์ประยุกต์ต่าง ๆ รวมไปถึงระบบของเทคโนโลยีการสื่อสาร เช่น องค์ประกอบของการสื่อสาร เครือข่ายคอมพิวเตอร์และบริการบนอินเทอร์เน็ต จะเห็นได้ว่าหลายสถาบันการศึกษาได้มีการพัฒนาหลักสูตรให้มีวิชาคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นรากฐานที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตในอนาคต ส่งผลโดยตรงต่อนักเรียนให้สามารถหาความรู้ได้อย่างกว้างขวางไม่จำกัดในโลกไร้พรมแดน จึงควรมีการจัดการเรียนการสอนในวิชาคอมพิวเตอร์ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อที่จะได้พัฒนารัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์ให้ได้มากที่สุด (ทิตนา แคมมณี, 2556)

ปัญหาที่เกิดขึ้นของวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบ คือ ผู้เรียนไม่มีอุปกรณ์พร้อมหรือเพียงพอต่อการเรียนรู้ และที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาโดยการปฏิรูปการศึกษา การเน้นความสำคัญของการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในวงการการศึกษา โดยเฉพาะการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในโรงเรียนมากขึ้นทั้งในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา มีการระบุในบัญญัติ 10 ประการว่า โรงเรียนต้องมีความพร้อมในทุก ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นห้องเรียน ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการ มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ครบครันโดยใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นนั้นด้วย อีกทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และพระราชบัญญัติทางการศึกษา พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ทางการศึกษาเน้นหนักลงไปกับการพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกแห่งยุคโลกาภิวัตน์ เช่น ภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ การงานอาชีพและเทคโนโลยีให้เห็นความสำคัญของวิทยาการสมัยใหม่ควบคู่กับภูมิปัญญาไทยเพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ควบคู่กันได้ภายใต้กระบวนการเรียนรู้กับชุมชนมากยิ่งขึ้น

กระบวนการเรียนรู้แบบรวมพลัง 5 ขั้นตอน 5 STEPs Collaborative Learning Process (CO-5STEPS) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนให้สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยมีการประยุกต์ใช้ความรู้ตามแนวทางวิทยาศาสตร์ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุและผล ทำให้ผู้เรียนที่เรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณมีการปฏิบัติกิจกรรมแบบทำงานกลุ่ม โดยทุกคนร่วมด้วยช่วยกัน เด็กเก่งช่วยเด็กเรียนอ่อนเพื่อให้มีการเรียนรู้ในรายวิชาคอมพิวเตอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและความสุขในการเรียนตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2555) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น เป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะและศักยภาพความเป็นสากลคือเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีทักษะในการค้นคว้า แสวงหาความรู้ และมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นซึ่งรายวิชาวิทยาการคำนวณได้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้อย่างอิสระและให้ผู้เรียนสามารถ

วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีทักษะชีวิต มีความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี โดยที่ครูที่สอนรายวิชาวิทยาการคำนวณจะต้องมีกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม และสอดคล้องกับการพัฒนานักเรียนในแต่ละระดับชั้นของโรงเรียนปะทิววิทยา พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข (2563) เสนอว่ากระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ยังช่วยเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ข้อ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี โดยรายวิชาวิทยาการคำนวณจะส่งผลให้เด็กก้าวไปสู่นักคิดสามารถแก้ปัญหา สร้างสรรค์ ชิ้นงาน สร้างสรรค์ความรู้ใหม่ กลายเป็นเด็กนักเรียนอยู่อย่างมีคุณธรรม และช่วยให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมผนวกเข้าด้วยกันสร้างความหมายและความเข้าใจเนื้อหาสาระหรือข้อมูลที่เรียนรู้ด้วยกระบวนการนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของ กฤษณะ ไชยะดำ กิตติธัช คงชวัน และวิภาฤดี วิภาวิน (2564) ศึกษากระบวนการเรียนรู้แบบรวมพลัง 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด จะเห็นได้ว่ากระบวนการเรียนรู้แบบรวมพลัง 5 ขั้นตอน สามารถพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลายด้านรวมทั้งการคำนวณ คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้แบบรวมพลัง 5 ขั้นตอน ที่ทำให้หลาย ๆ รายวิชาพัฒนาผู้เรียน พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดีมากยิ่งขึ้นและเป็นระบบ มีความยั่งยืนของเนื้อหาจึงนำไปสู่การนำเทคนิคการสอนไปใช้กับรายวิชาวิทยาการคำนวณเพื่อดึงศักยภาพของผู้เรียนให้ถึงจุดสูงสุดของความรู้ในด้านคอมพิวเตอร์

รายวิชาคอมพิวเตอร์ของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นรายวิชาที่ผู้เรียนทุกคนควรเรียน คือ รายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบเทคโนโลยี จุดประสงค์ของรายวิชานี้เพื่อต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับหลักการการทำงานของคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีการสื่อสารที่มีต่อระบบสารสนเทศตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) ร่วมกันในการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้สามารถสร้างสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์เครือข่ายซึ่งจะมีความประหยัดในด้านการผลิตและการเผยแพร่โดยไม่ต้องผ่านระบบการพิมพ์กระดาษ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของครูมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเป็นนวัตกรรมการศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาของ กิตานันท์ มลิทอง (2540) แตกต่างจากเดิมที่มีลักษณะการสอนแบบบรรยาย แต่ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบใหม่ 5 ขั้นตอน จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะทางคอมพิวเตอร์ของผู้เรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าวรวมถึงการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำกระบวนการเรียนรู้แบบรวมพลัง 5 ขั้นตอน มาใช้สอนในรายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง หลักการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของรายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) ก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา ต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS)

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลลัพธ์หรือความสำเร็จที่ผู้เรียนบรรลุจากการศึกษา ซึ่งอาจแสดงออกมาในรูปแบบคะแนนสอบ เกรดเฉลี่ย ระดับความสามารถ หรือความเข้าใจในเนื้อหาวิชาเรียน วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง หลักการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร โดยผลสัมฤทธิ์นี้เป็นตัวชี้วัดว่าผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาได้ในระดับใด และสามารถวัดได้โดยการใช้เครื่องมือในการวัด คือ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา วิทยาการคำนวณและการออกแบบ

กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) หมายถึง แนวการสอนบนฐานวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่เน้นการให้นักเรียนร่วมมือกันทำงานช่วยเหลือกัน เด็กเก่งช่วยเด็กเรียนช้า เด็กถนัดกว่าช่วยเด็กถนัดน้อย โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความเสมอภาค กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน นักเรียนมีการปฏิบัติกิจกรรมแบบทำงานกลุ่มโดยทุกคนร่วมด้วยช่วยกัน โดยมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การเรียนรู้ตั้งคำถาม หรือขั้นตั้งคำถาม ขั้นตอนที่ 2 การเรียนรู้แสวงหาสารสนเทศ ขั้นตอนที่ 3 การเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ ขั้นตอนที่ 4 การเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร ขั้นตอนที่ 5 การเรียนรู้เพื่อตอบสนองสังคม

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) หมายถึง ทศนคติทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) โดยประเมิน 1. ด้านการเตรียมความพร้อม 2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3. ด้านสื่อการเรียนรู้ 4. ด้านการมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 5. ด้านการวัดและประเมินผล

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS)

พิมพันธ์ เดชคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2558) กล่าวว่ากระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้วิธีการสอนแบบโครงงานหรือวิธีการสืบสอบซึ่งได้พัฒนามาจากวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5E) กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การระบุคำถาม 2) การแสวงหาสารสนเทศ 3) การสร้างความรู้ 4) การสื่อสาร 5) การตอบสนองสังคม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มความสามารถ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ และยังช่วยพัฒนาครูให้มีคุณภาพอีกด้วย

กระทรวงศึกษาธิการ (2555) กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) เป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะและศักยภาพความเป็นสากล คือ เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีทักษะในการค้นคว้า แสวงหาความรู้ และมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็น สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะชีวิต ร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี จะต้องมีการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม และสอดคล้องกับการพัฒนานักเรียนในแต่ละระดับชั้น

ขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS)

กระทรวงศึกษาธิการ (2555) กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) ประกอบด้วยขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้ดังต่อไปนี้ 1) การเรียนรู้ตั้งคำถาม (Learning to Question) เป็นการใช้สื่อหรือวิธีการใด ๆ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสงสัย เกิดปัญหา หรือเกิดความไม่สมดุลในการคิดโดยให้นักเรียนได้ตั้งสมมติฐานหรือคำถามที่ต้องการหาคำตอบเพื่อเป็นแนวทางในการแสวงหาความรู้ สืบค้นข้อมูลนั้น 2) การเรียนรู้แสวงหาสารสนเทศ (Learning to Search) เป็นขั้นที่นักเรียนนำเสนอเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้เตรียมตัวหรือวางแผนร่วมกันในการกำหนดเป้าหมายของกลุ่ม การแบ่งหน้าที่ รวมถึงการแสวงหาความรู้ ค้นพบความรู้หรือพิสูจน์สมมติฐานที่กำหนดด้วยตนเองเพื่อวิเคราะห์ผลและสื่อความหมายข้อมูลนั้น ๆ 3) การเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ (Learning to Construct) เป็นขั้นที่นักเรียนในแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ สังเคราะห์ และอภิปรายภายในกลุ่มเพื่อเปรียบเทียบหาข้อสรุป ความสำคัญ ความสัมพันธ์ หรือกระทำการใด ๆ ในข้อมูลนั้น เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้แก่ตนเอง โดยนักเรียนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันละกันซึ่งมีครูเป็นผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด 4) การเรียนรู้เพื่อสื่อสาร (Learning to Communicate) เป็นขั้นที่ครูตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียนแต่ละกลุ่มก่อนมีการนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยการใช้คำถาม หรือให้นักเรียนอธิบาย แล้วนำความรู้ ข้อค้นพบ หรือข้อสรุปที่ได้จากการศึกษามานำเสนอต่อหน้าชั้นเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ตามความถนัดของผู้เรียน 5) การเรียนรู้เพื่อตอบสนองสังคม (Learning to Service) เป็นขั้นที่นักเรียนนำเสนอความรู้ ข้อค้นพบ หรือข้อสรุปที่ได้จากการศึกษา ในรูปของผลงาน ชิ้นงาน รายงาน แผ่นพับ ป้ายนิเทศ หรือวิธีการใด ๆ ในระดับห้องเรียน ระดับชั้น และระดับโรงเรียน โดยนักเรียนมีการทำแบบประเมินตนเองและผู้อื่น

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กู๊ด (Good, 1973) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลของการสะสมความรู้ความสามารถในการเรียนทุกด้านเข้าไว้ด้วยกัน

ไอแซก อาโนลด์ และไมลี (อ้างถึงใน ปรียทิพย์ บุญคง, 2556 หน้า 7) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามอย่างมากเป็นผลมาจากการกระทำที่ต้องอาศัยความสามารถทางร่างกายและทางสติปัญญา ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการเรียนโดยอาศัยความสามารถเฉพาะตัวบุคคล อาจได้จากกระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการทดสอบ เช่น การสังเกต หรือการตรวจการบ้าน หรืออาจได้ในเรื่องของเกรดจากโรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการที่ซับซ้อนและระยะเวลาานพอสมควร หรืออาจได้จากการวัดแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2560, หน้า 20) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถของผู้เรียนเป็นผลจากการเรียนรู้ วัดโดยใช้เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทั่วไป

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2556, หน้า 16) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลจากการเรียนรู้ที่แต่ละคนได้ศึกษาเรียนรู้มาแล้วในอดีตหรือในปัจจุบัน โดยเป็นผลจากการประเมินความรู้ทางด้านเนื้อหาวิชาการเป็นหลัก เน้นความตรงเชิงเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาเป็นสำคัญ

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลลัพธ์หรือความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สามารถวัดผลได้จากคะแนน การประเมินผล คะแนนสอบ เกรดเฉลี่ย ระดับความสามารถ หรือความก้าวหน้าทางวิชาการในสาขาวิชาหรือรายวิชาที่ศึกษา โดยผลสัมฤทธิ์นี้เป็นตัวชี้วัดว่าผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาได้ในระดับใด ทั้งในโรงเรียนและระดับชาติ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ดังนี้

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2553, หน้า 209) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งมักจะเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบด้วยกระดาษและดินสอ (paper and pencil test) กับให้นักเรียนปฏิบัติจริง

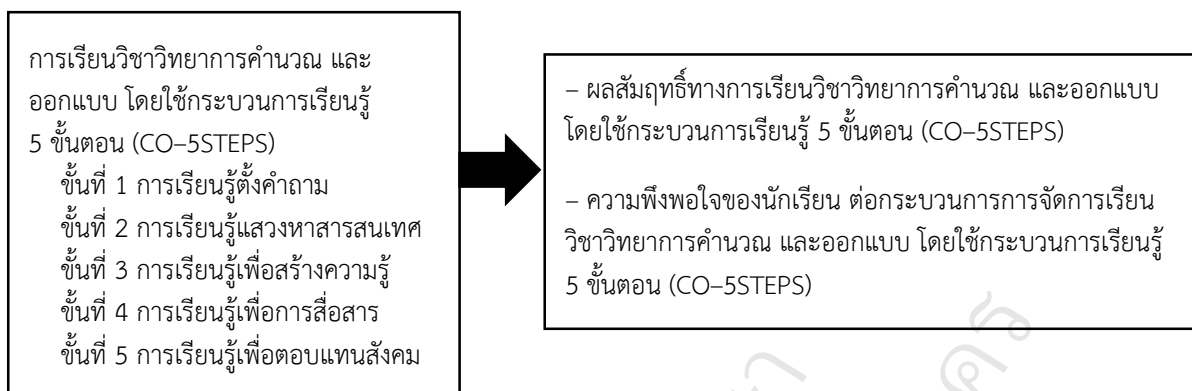
บุญชม ศรีสะอาด (2560) กล่าวว่า แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของบุคคลในด้านวิชาการซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระและตามจุดประสงค์ของวิชา หรือเนื้อหาที่สอน โดยทั่วไปจะวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาต่าง ๆ สามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบอิงเกณฑ์และแบบทดสอบอิงกลุ่ม

สมนึก ภัทธิยธนี (2562, หน้า 63–72) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบวัดสมรรถภาพของสมองด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้มาแล้ว

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2562) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การทำให้ทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนว่ามีการพัฒนาตรงตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด ต้องใช้วิธีการทดสอบที่มีความถูกต้อง เทียบตรง มีคุณภาพการสร้างอย่างถูกต้องตามหลักวิชาที่เรียกว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นข้อคำถามที่ใช้ในการตรวจสอบความรู้ ความสามารถ และทักษะด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนแต่ละบุคคลที่ผ่านกระบวนการเรียน การอบรม หรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงผลว่าผู้เรียนมีความสามารถมากน้อยเพียงใด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองโดยกระบวนการการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา เชิงทดลองในรูปแบบ One Group Pretest-Posttest Design (หนึ่งกลุ่มสอบ ก่อน-สอบหลัง) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) มีวิธีการดังตาราง 1

ตาราง 1 แบบแผนวิจัยการศึกษาแบบกลุ่มเดียว (One Group Pretest-Posttest Design)

กลุ่ม	ทดสอบก่อนเรียน	ใช้สื่อนวัตกรรม	ทดสอบหลังเรียน
ทดลอง (E)	T ₁	x	T ₂

จากตาราง 1

สัญลักษณ์ที่ใช้ E แทน กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองทำวิจัย

T₁ แทน การทดสอบก่อนเรียนเรื่องความรู้เบื้องต้นในการทำงานของคอมพิวเตอร์

X แทน การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน CO-5STEPS

T₂ แทน การทดสอบหลังเรียนเรื่องความรู้เบื้องต้นในการทำงานของคอมพิวเตอร์

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยาจังหวัดชุมพร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน ทั้งหมด 100 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนปะทิววิทยา จังหวัดชุมพร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 33 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะทางคอมพิวเตอร์ของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนรู้วิทยาการคำนวณและการออกแบบ โดยการจัดกระบวนการการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS)

2. ตัวแปรตาม

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิทยาการคำนวณและการออกแบบ โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS)

2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง หลักการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร โดยการจัดกระบวนการการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ หน่วยที่ 4 เรื่อง หลักการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสารโดยกำหนดเนื้อหาจากหนังสือกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 (ฉบับปรับปรุง) มีสาระการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง หลักการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร

1. องค์ประกอบของระบบคอมพิวเตอร์
2. หลักการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์
3. ซอฟต์แวร์ประยุกต์

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ระหว่างเดือน พฤษภาคม-สิงหาคม พ.ศ. 2567 เวลาที่ใช้ในการทดลองระยะเวลา 10 สัปดาห์ จำนวน 20 คาบ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา โดยใช้กระบวนการการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560 (ฉบับปรับปรุง) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศึกษาเอกสาร งานวิจัยในเรื่องการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ และคู่มือครูแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.2 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา โดยใช้กระบวนการการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS)

1.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา โดยใช้กระบวนการการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) ที่พัฒนาแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความสอดคล้อง ความตรงของรูปแบบ วัตถุประสงค์ และเอกสารประกอบ ความถูกต้องตามโครงสร้างและเนื้อหา ที่เป็นแบบประเมินค่านำมาหาค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน คือหลังนำผลการประเมินไปหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของการแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายความว่า มีความเหมาะสมระดับดีมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายความว่า มีความเหมาะสมระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายความว่า มีความเหมาะสมระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายความว่า มีความเหมาะสมระดับพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายความว่า มีความเหมาะสมระดับควรปรับปรุง

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา โดยใช้กระบวนการการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) ไปทดลอง (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา โดยใช้กระบวนการการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) มาปรับปรุงและนำไปใช้ทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา โดยการจัดกระบวนการการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) มีการสร้างและหาคุณภาพตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560 (ฉบับปรับปรุง) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งแสดงถึงความสำคัญของสาระการเรียนรู้และระดับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล เทคนิคการเขียนข้อสอบ วิธีการสร้างแบบทดสอบ และเทคนิคการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา แบบปรนัยของ บุญชม ศรีสะอาด (2560) เพื่อสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้

2.2 สร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา โดยการจัดกระบวนการการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) ซึ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ กำหนดการให้ค่าคะแนนตอบถูกได้ 0.5 คะแนนและตอบผิดได้ 0 คะแนน และข้อสอบแบบอัตนัย 5 ข้อ กำหนดการให้ค่าคะแนนตอบถูกได้ 2 คะแนนและตอบผิดได้ 0 คะแนน

2.3 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา โดยการจัดกระบวนการการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) ที่พัฒนาแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจน ความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และความสอดคล้องด้วยดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยใช้สูตรของโรวินเนลลีและแฮมเบตัน (Rowinelli and Hanbleton ; อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2548) จำนวน 3 ท่าน โดยกำหนดแนวความคิดเห็น ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นไม่วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

2.4 นำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องแล้วเลือกค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา โดยการจัดกระบวนการการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) ระหว่าง 0.60-1.00 เป็นที่ยอมรับของผู้เชี่ยวชาญทุกข้อและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.5 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา โดยการจัดกระบวนการการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) ไปทดลอง (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วมาปรับปรุงและนำไปใช้ทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) การเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบ คณะผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจและสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา ที่มีต่อการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบ เรื่องหลักการทางงานของระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร โดยการประยุกต์ใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน CO-5STEPS ในการจัดการเรียนการสอน เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยผู้วิจัยนำวิธีของลิเคิร์ต (Likert Rensis, 1970) มาปรับให้สอดคล้องกับสภาพนักเรียน ซึ่งมี 5 ระดับ คือ

5 คะแนน หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง พึงพอใจมาก

3 คะแนน หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง พึงพอใจน้อย

1 คะแนน หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

แล้วนำผลการประเมินหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) กำหนดเกณฑ์การพิจารณาความพึงพอใจของนักเรียนจากเกณฑ์การให้คะแนนของ บุญชม ศรีสะอาด (2560) ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายความว่า มีความพึงพอใจมากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจมาก
- คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

3.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (CO-5STEPS) ที่พัฒนาแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำแล้วนำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจน ความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้และความสอดคล้องด้วยดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตรของโรวินเนลและ แฮมเบตัน (Rowinelli and Hanbleton; อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2548)

- ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นถูกต้อง/สอดคล้อง/ตรงตามจุดประสงค์
- ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นถูกต้อง/สอดคล้อง/ตรงตามจุดประสงค์
- ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นไม่ถูกต้อง/สอดคล้อง/ตรงตามจุดประสงค์

3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (CO-5STEPS) ไปทดลอง (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาปรับปรุงและนำไปใช้ทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

วิธีรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้น ดังนี้

1. คณะผู้วิจัยเตรียมความพร้อมของกลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจงให้ทราบถึงความสำคัญในการทดลองครั้งนี้ในคาบเรียนแรกของการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา
2. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) แบบปรนัย จำนวน 20 ข้อ และข้อสอบแบบอัตนัย 5 ข้อ ในการสอนชั่วโมงแรก แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 (ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน) เพื่อศึกษาความรู้เดิมของนักเรียน ใช้เวลาในการทดสอบ 2 คาบเรียนแรกของการเรียน แล้วทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบไว้เพื่อนำมาเป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียน สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต่อไป
3. ดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา (CO-5STEPS) โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ตามกิจกรรมที่ออกแบบในแต่ละแผน โดยให้นักเรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วทำแบบทดสอบ และกิจกรรมจนครบทุกแผน
4. ทดสอบหลังเรียน (Post-test) เมื่อสิ้นสุดการสอนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) แบบปรนัย จำนวน 20 ข้อ และข้อสอบแบบอัตนัย 5 ข้อ ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียน ในคาบเรียนสุดท้ายของการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบ แล้วทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบไว้เพื่อนำมาเป็นคะแนนทดสอบหลังเรียน สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต่อไป
5. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (CO-5STEPS)

6. นำคะแนนการทดสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยาโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนมาหาค่า t-test และค่าดัชนีประสิทธิผล

7. นำคะแนนการทดสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนมาหาค่า t-test และค่าดัชนีประสิทธิผล

8. นำคะแนนผลการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปะทิววิทยา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) มาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. สถิติพื้นฐาน

- 1.1 การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{x}$) ของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)
- 1.2 การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)
- 1.3 การหาความแปรปรวน (S^2) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเหตุผล (Logical Validity) ของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มทดลองโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2553)

2.2 การหาค่าดัชนีค่าความยากง่าย (Difficulty and easiness index : P) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกำหนดเกณฑ์ความยากของข้อสอบที่จะใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (มาเรียม นิลพันธ์, 2553)

2.3 การหาค่าดัชนีค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีของ Cox และ Vargas (1966), Tucker และ Vagas (1971) และ Vagas (1969) (มาเรียม นิลพันธ์, 2553)

2.4 การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้แบบสัมประสิทธิ์อัลฟาของ Cronbach (มาเรียม นิลพันธ์, 2553)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนทดสอบหลังเรียนของ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ใช้สถิติ t-test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2548)

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ตาราง 1 ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) ก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่มทดลอง	(n)	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	T	Sig.
ก่อนการจัดการเรียนรู้	33	20	7.36	2.06	19.16	0.001
หลังการจัดการเรียนรู้	33	20	16.67	1.83		

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบ โดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x} = 16.67$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{x} = 7.36$) เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

ตาราง 2 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาการคำนวณ โดยการจัดกระบวนการการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS)

กลุ่มทดลอง	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
กลุ่มทดลอง	33	4.50	0.51	พึงพอใจมาก

จากตาราง 2 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาการคำนวณ โดยการจัดกระบวนการการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) อยู่ในระดับ พึงพอใจมาก ($\bar{x} = 4.50, S.D. = 0.51$) เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

อภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบ โดยการจัดกระบวนการการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x} = 16.67$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{x} = 7.36$) เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 อาจเป็นเพราะคณะผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีการศึกษาอย่างเป็นระบบและใช้กิจกรรมกระบวนการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน ทำให้สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน มีกิจกรรมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและลงมือหาความรู้ด้วยตนเอง โดยขั้นแรกจะเสนอสิ่งเร้าให้นักเรียนเกิดความสงสัยผู้สอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการแสวงหาสารสนเทศพร้อมให้ผู้เรียนสรุปและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดความจำที่ดีและมีความเข้าใจในเนื้อหาที่ผู้เรียนสงสัยเกิดเป็นความรู้ตกผลึกแก่ตัวผู้เรียน เป็นแนวทางการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง บนฐานวิธีการทางวิทยาศาสตร์ทำให้นักเรียนมีการปฏิบัติกิจกรรมแบบทำงานกลุ่ม โดยทุกคนร่วมด้วยช่วยกัน และมีกิจกรรมออกมานำเสนอสรุปองค์ความรู้หน้าชั้นเรียน เด็กเก่งช่วยเด็กเรียนช้ากว่า นักเรียนมีความสุขในการเรียนตรงตามทีถุลักษณะ โต๊ะดำ, กิตติธัช คงชะวัน และวิภาภติ วิภาวิน (2564) กล่าวตรงกันว่าการสอนด้วยวิธีกระบวนการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมผนวกเข้าด้วยกัน สร้างความหมายและความเข้าใจเนื้อหาสาระหรือข้อมูลที่เรียนรู้ด้วยกระบวนการนี้ มีปฏิกริยาทางสังคมเรียนอย่างมีความสุข รวมถึงพิมพ์ันท์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข (2563) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน CO-5STEPS เป็นแนวทางการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งการประยุกต์เอาความรู้ที่ได้บนฐานวิธีการทางวิทยาศาสตร์ทำให้นักเรียนมีการปฏิบัติกิจกรรมแบบทำงานกลุ่มโดยทุกคนช่วยเหลือกัน เพื่อให้มีความสุขในการเรียน สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของนักการศึกษาหลาย ท่าน คือ อ้อมตะวัน แสงจักรวาท (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมและการรับรู้ด้วยตนเองโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ออกแบบพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมและการรับรู้ด้วยตนเองโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน มีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมในรายวิชาฟิสิกส์ เรื่อง ไฟฟ้ากระแสหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อวัดด้วยแบบทดสอบสถานการณ์ จำนวน 5 สถานการณ์ สอดคล้องกับ ศิราวัลย์ ชานูชิต (2559) ได้ศึกษาผลของการสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความสนใจใฝ่รู้ของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน มีคะแนนเฉลี่ยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หลังทดลอง สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 และมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หลังทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้เพราะกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดอย่างเป็นขั้นตอน ในขั้นที่ 1-ขั้นที่ 5

2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาการคำนวณ โดยการจัดกระบวนการการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) อยู่ในระดับ พึงพอใจมาก ($\bar{x} = 4.50, S.D. = 0.51$) เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คณะผู้วิจัยได้รับการตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขโดยได้รับคำชี้แนะ จากอาจารย์ที่ปรึกษา และจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสม จากผู้มีประสบการณ์ทางการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จากหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนปะทิววิทยา นอกจากนี้ยังศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ

กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ร่วมกัน โดยกิจกรรมกลุ่มส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนรู้ สลับกันเป็นทั้งผู้สอนและผู้เรียนด้วยความตั้งใจ มีส่วนร่วม เป็นไปตามคากล่าวของ สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2541, หน้า 9) กล่าวว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สึกทางบวก ความรู้สึกทางลบและความสุขที่มีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อนโดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ และน้ำลิน เทียมแก้ว (2561, หน้า 7) กล่าวว่าความพึงพอใจ (Satisfaction) คือความรู้สึกชอบหรือพอใจที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจส่งผลให้มีทัศนคติที่ดีเมื่อได้รับการตอบสนองตามความต้องการของตนเอง และพิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2556, หน้า 1-5) กล่าวว่ากระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ จัดการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลางด้วยการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ จะทำให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง โดยเด็กเรียนรู้ที่จะตั้งคำถาม เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาการคิด ช่างสังเกตเกิดความสงสัย ครูใช้คำถามปลายเปิดกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด ในขณะที่เด็กก็ฝึกให้ผู้เรียนใช้คำถามเพื่อที่จะแสวงหาสารสนเทศ สืบค้นสอบถามสัมภาษณ์ ใช้วิธีทดลอง ทดสอบ เพื่อรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เป็นการสร้างองค์ความรู้ผ่านการอภิปราย ครูทำหน้าที่สนับสนุนการเรียนรู้ โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจสื่อสารนำเสนอความรู้ สร้างผลงานเผยแพร่ ทำให้เด็กมีผลการเรียนรู้ คือ ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือทักษะการคิดระดับพื้นฐาน หลักฐานบ่งชี้ว่านักเรียนตอบสนองเชิงบวกต่อการประยุกต์ใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะกระบวนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

สรุปว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นเนื่องจากการใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน นำเสนอสิ่งเร้าเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสงสัยและอยากจะเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเองตามความถนัดหรือความสนใจของผู้เรียนและให้ผู้เรียนออกมาสรุปองค์ความรู้ที่ผู้เรียนได้ศึกษาหน้าชั้นเรียนเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้อื่น ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดการศึกษารเรียนรู้เพิ่มเติมและยังส่งผลโดยตรงกับแรงจูงใจหรือความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนรู้เพิ่มมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การประยุกต์ใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจและความต้องการในการพัฒนาตนเอง นักเรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเองและได้รับการฝึกฝนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือทักษะการคิดระดับพื้นฐาน กระบวนการแสวงหาความรู้ ทักษะการทำงานเป็นกลุ่มทำให้นักเรียนมีความพอใจ

องค์ความรู้ใหม่

เมื่อผู้วิจัยได้นำเทคนิคการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) มาใช้กระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เกิดเป็นข้อค้นพบและสรุปได้ ดังนี้

1. การเรียนรู้ตั้งคำถาม (Learning to Question) ครูสอนและนำเสนอสิ่งเร้าพร้อมทั้งระบุคำถามกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสงสัยและอยากเรียนรู้ มีความตั้งใจที่จะแก้ไขปัญหาหรือตอบคำถามนั้นด้วยวิธีการใด ๆ วิธีการนี้นักเรียนมีการตั้งสมมติฐานหรือคำถามที่ต้องการหาคำตอบซึ่งเป็นแนวทางในการแสวงหาความรู้ และสืบค้นข้อมูลนั้น เพื่อต่อยอดในการแก้ปัญหาต่อไป

ภาพประกอบ 2 และ 3 การตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดการอยากรู้และอยากที่จะแสวงหาความรู้

2. การเรียนรู้แสวงหาสารสนเทศ (Learning to Search) เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรมค้นหาหรือค้นคว้าความรู้หรือคำถามที่นักเรียนสงสัยตามสื่อการเรียนรู้ที่ครูเตรียมให้ หรือจากสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อเป็นการหาความรู้อย่างอิสระ นักเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูลจากกิจกรรมที่ครูจัดให้และเรียนรู้ตามเวลาที่กำหนด โดยเวลาจะเป็นตัวเร่งรัดให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว และวิธีนี้นักเรียนมีการเตรียมตัวนำเสนอเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดเป้าหมายของกลุ่ม การแบ่งหน้าที่ รวมถึงการแสวงหาความรู้ ค้นพบความรู้หรือพิสูจน์สมมติฐานที่กำหนดด้วยตนเองเพื่อวิเคราะห์ผลและสื่อความหมายข้อมูลนั้น ๆ

ภาพประกอบ 4 การเรียนรู้เพื่อแสวงหาสารสนเทศ กระตุ้นให้เกิดการศึกษาค้นคว้า

3. การเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ (Learning to Construct) วิธีนี้นักเรียนจะมีการแสวงหาความรู้หรือสารสนเทศเป็นการสร้างความรู้ให้กับตัวเองอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพโดยนักเรียนจะค้นหาความรู้ที่ตนเองสนใจหรือความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติจากตัวนักเรียนเอง ทำให้เกิดการตกลึกความรู้ เป็นความรู้ที่นักเรียนได้มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเปรียบเทียบ หาข้อสรุปหรือความสำคัญของข้อมูลนั้น และแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันละกันภายใต้การดูแลของครู

ภาพประกอบ 5 การเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ ให้นักเรียนได้รวมกลุ่มค้นหาหรือตอบสนองตามเนื้อหาที่นักเรียนสนใจ

4. การเรียนรู้เพื่อสื่อสาร (Learning to Communicate) เป็นขั้นที่นักเรียนแต่ละกลุ่มมีการนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยให้ผู้เรียนได้อธิบายองค์ความรู้หรือข้อคำถามที่นักเรียนได้มาจากความสนใจ มีการนำเสนอข้อค้นพบความรู้และข้อสรุปที่ได้จากการการศึกษามาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในรูปแบบต่าง ๆ หน้าชั้นเรียน วิธีนี้เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สื่อสารกับเพื่อนนักเรียนและครู ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่มีที่สิ้นสุด โดยมีการยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น

ภาพประกอบ 6 และ 7 การเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร ให้นักเรียนออกมานำเสนอแนวคิดหน้าชั้นเรียน เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้

5. การเรียนรู้เพื่อตอบสนองสังคม (Learning to Service) จากการนำเสนอความรู้ ข้อค้นพบของนักเรียน หรือข้อสรุปที่ได้จากการศึกษา ในรูปของผลงาน ชิ้นงาน รายงาน แผ่นพับ ป้ายนิเทศ หรือวิธีการใด ๆ นำมาใช้งานให้เกิดองค์ความรู้สูงสุดกับผู้เรียนที่ได้รับการเรียนและนำมาเสนอผลงานให้เป็นประโยชน์ต่อคนอื่น ๆ ที่ต้องการมาเรียนรู้ วิธีนี้ นักเรียนจะได้มีการจัดทำข้อสรุปที่นักเรียนเรียนรู้และตกผลึกมาแล้ว นำมาถ่ายทอดเป็นวิดีโอสั้น ๆ ให้เข้าใจง่ายและยังเป็นสื่อการเรียนรู้ให้กับบุคคลทั่วไปได้อีกด้วย

ภาพประกอบ 8 และ 9 การตอบสนองสังคม โดยให้นักเรียนจัดทำคลิปวิดีโอนำเสนอความรู้ที่กลุ่มตนเองได้จากการศึกษา

จากเทคนิคข้างต้น เมื่อนำมาสอนผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น มีสูตรหรือทักษะในการจำข้อมูลได้ดีมากยิ่งขึ้น กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าออกความคิดเห็น กล้าที่จะเรียนรู้ มีวิธีการคิดเป็นลำดับขั้นตอน การคิดวิเคราะห์แยกแยะได้ดียิ่งขึ้น เรียนรู้เร็วและความรู้ไม่มัววันถดถอย อีกทั้งยังช่วยเพิ่มความพึงพอใจในการเรียน เพิ่มความเป็นมิตรระหว่างครูกับนักเรียนได้มากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอนมากยิ่งขึ้นนักเรียนอยากจะมาโรงเรียนและอยากรับบททดสอบใหม่ ๆ จากครูผู้สอนอยู่เสมอ เป็นการกระตุ้นการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

สรุป

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง หลักการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร โดยการจัดกระบวนการการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x} = 16.67$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{x} = 7.36$) ดังนั้น การใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน CO-5STEPS ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบตรงกับธรรมชาติและนักเรียนในยุคปัจจุบัน มีส่วนช่วยในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับหมวดวิชาอื่นเพิ่มเติมได้และมีการเรียนรู้มากกว่าการสอนปกติทั่วไป 2) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบโดยการจัดกระบวนการการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{x} = 4.50$, S.D.= 0.51) ดังนั้น การประยุกต์ใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่

ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจและความต้องการในการพัฒนาตนเอง นักเรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเองและได้รับการฝึกฝนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือทักษะการคิดระดับพื้นฐาน กระบวนการแสวงหาความรู้ ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสร้างความสุข ความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการใช้ผลการวิจัย

1.1 การนำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับใช้กับการเรียนการสอน ควรมีการคำนึงถึงความเหมาะสมตามระดับความสามารถของนักเรียนและชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ให้ชัดเจนเพื่อให้ นักเรียนทราบ นักเรียนจะเกิดความกระตือรือร้นให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้มากขึ้นและช่วยลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการทดลอง

1.2 ในระหว่างการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนควรสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน และให้ความช่วยเหลือ รวมถึงอำนวยความสะดวก ในกรณีที่นักเรียนเรียนรู้ช้ากว่าคนอื่น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มควบคุม และกลุ่มตัวอย่างทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนในครั้งถัดไป

2.2 ควรมีการสอนโดยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน CO-5STEPS ร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรมวิชาการ. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- _____. (2551). *หนังสือเรียนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ)*. กรมวิชาการ.สำนักงานคณะกรรมการขึ้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2551). *หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- _____. (2555). *แนวการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล ฉบับปรับปรุง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2540). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนชม.
- กฤษณะ โต้ะดำ, กิตติชัย คงชะวัน และ วิภาฤดี วิภาวิน. (2564). *กระบวนการเรียนรู้แบบรวมพลัง 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS) ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ,
- ทิตินา แคมมณี. (2556). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนพล ทิพย์สภาพกุล และ ภาณุวัฒน์ ศรีไชยเลิศ. (2565). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยบทเรียนออนไลน์วิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบ้านท่าพระยาวจักร. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา), การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 14 : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*.
- น้ำลิน เทียมแก้ว. (2561). *การศึกษาความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการสำนักวิทยบริการ*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2560 (รายงานการวิจัย). สำนักวิทยบริการ: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- ปรีทิพย์ บุญคง. (2546). *การศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2562). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2556). *การสอนคิดด้วยโครงการการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ทักษะในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข. (2563). *การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการสืบสอบ, การจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ปเนชั่นเนลท์.
- มาเรียม นิลพันธ์. (2553). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย ศิลปาคร.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2556). *การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2553). *เทคโนโลยีวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2560). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศิริวัลย์ ชานูชิต. (2559). *ผลของการสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความสนใจใฝ่รู้ของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- สมนึก ภัทธิยธนี. (2562). *การวัดผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กทม: ประสานการพิมพ์.
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2541). *จิตวิทยาทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อ้อมตะวัน แสงจักรวาฬ. (2564). *การพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมและการรับรู้ด้วยตนเองโดยการใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hull Book Company.
- Likert, R. (1970). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. In Reading in Fishbein.